

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

תוכן

א. נדר שהותר מקצתו הותר כולו קונם שאיני נהנה לכולכם הותר אחד מהן הותרו כולם שאיני נהנה לא לזה ולזה הותר הראשון הותרו כולם הותר האחרון האחרון מותר וכולן אסורין¹

ב. כגון שתלאן זה בזה ואמר פלוני כפלוני ופלוני כפלוני ... הותר האמצעי הימנו ולמטה מותרין ולמעלה אסורין.....2

ג. באומר אילו הייתי יודע שהכופרי יפה ללב הייתי אומר בצל פלוני ופלוני אסורין וכופרי מותר.....3

דף כו.

א. נדר שהותר מקצתו הותר כולו קונם שאיני נהנה לכולכם הותר אחד מהן הותרו כולם שאיני נהנה לא לזה ולזה הותר הראשון הותרו כולם הותר האחרון האחרון מותר וכולן אסורין

להלן דף סו. יבואר בעזה"ת שכמו שאנו אומרים נדר¹ שהותר מקצתו הותר כולו, באיכות הנדר כמו כן בכמות הנדר ולפיכך אם אמר לחבורת אנשים קונם שאני נהנה לכולכם, או שאמר קונם שאני נהנה לך ולך ולך², שאמר קונם אחד לכולם הוי כלל, ואם הותר אחד מהם שנשאל על נדרו או על שבועתו הותרו כולם. שהנדר שהותר מכללו הותר כולו. אבל אם אמר קונם לכל אחד שאמר קונם שאני נהנה לך קונם שאני נהנה לך, הוי כל אחד נדר בפני עצמו, ואם הותר אחד לא הותרו כולם.

¹ שו"ע ונו"כ יו"ד רכט א

² דעת הר"ן שבלך לך לך בלא ווי"ן הוי ככולל יחד ולהרמב"ם [פ"ד נדרים הי"א] אפילו לא אמר קונם בין כל אחד אלא אמר קונם לך לך לך בלא ווי"ן הוי כל אחד נדר בפני עצמו, ואם הותר אחד לא הותרו כולם עד שיאמר קונם שאני נהנה לזה ולזה עם ווי"ן בנתיים או הוי נדר אחד. ועיין מ"ז שם ג שכתב שמשמע שהמחבר סעי' ג פסק כרמב"ם ועיין נקה"כ סעי' ג שם שחלק עליו.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

וגם בזה אין אומרים הותר אחד הותרו כולם אלא כשהותר הראשון אז ממילא הותרו כולם כמו קשר שהותר מעיקרו, אבל אם הותר האחרון, האחרון מותר וכולם אסורים כמו קשר שהותר עליונו ועדיין תחתונות קיים.

וכבר התבאר לעיל דף כה: שיש אומרים³ שאין אומרים הותר מקצתו הותר כולו אלא בשניתר על ידי פתח⁴, שבפתח שהוא כמו נדר של טעות שייך לומר נעקר מעיקרו, אבל אם הותר על ידי חרטה לא שייך לומר הותר מקצתו הותר כולו, שבמה שנתחרט נתחרט ובמה שלא נתחרט למה נעקרנו. ויש אומרים⁵ שלא שנא פתח ולא שנא חרטה כיון שלא נעקר אלא על ידי החכם המתירו, או הג' מתירין הוי עקירת החכם עקירה מעיקרו והותרו כולו.

דף כו:

ב. כגזן שתלאן זה בזה ואמר פלוני בפלוני ופלוני בפלוני ... הותר האמצעי הימנו ולמטה מותרין ולמעלה אסורין

מי שנדר⁶ מאחד ואמר על אחר יהא כפלוני אפילו כשאומר כן אחר כמה ימים על אדם אחר יהא כפלוני, כולם אסורים אפילו עד מאה, הותר הראשון הותרו כולם, שכולם מכוחו של ראשון באו וכיון שהותר הוא ממילא פקע האיסור מכולם.

הותר האחרון, הוא מותר וכולם אסורים. הותר האמצעי, כל שקודם לו אסורים, והוא וכל שלאחריו מותרים.

וכן מי שנדר ושמע חבירו ואמר תוך כדי דיבור ואני, ושמע שלישי ואמר ואני, אפילו מאה⁷, אסורים כולם, כשכל אחד תוך כדי דיבור של חבירו אף על פי שהוא לאחר כדי דיבור של הראשון מפני שכל אחד נתפס בחבירו, נשאל הראשון על נדרו והותר,

³ כן כתבו הרא"ש (פ"ג סי' ח) והר"ן בפרק ארבעה נדרים (כו.). בשם הרמב"ן (ח): ורבינו ירוחם (גי"ד ח"ז קיג): אף על פי שכתב בשם הרשב"א (בחי' כו: ד"ה א"ל רבא, ושם כו: ד"ה אי) כדברי התוספות מ"מ כתב כדברי הרמב"ן עיקר

⁴ וכתב הט"ז ה דבסי' רל"ב ס"ח יתבאר דלא אמרינן הותר כולו כשהותר מקצתו אא"כ משנה דבריו ממה שאמר תחילה וכן הדין כאן בכ"מ דאמרינן הותר כולו וכ"כ ב"י בשם רמב"ן ור"ן ע"כ אין להקל בזה ודלא כמ"ש הב"ח להקל כאן, והש"ך בנקה"כ ובס"ק דמסכים עם הב"ח וכתב שכ"כ בד"מ סי' רל"ב דהכא שאני כיון שאינו טעות מעיקר הנדר אלא ניתר ע"י התרה בכל ענין הותרו כולן וא"צ שיחליף דבריו.

⁵ הר"ן בשם התוספות

⁶ שו"ע ונו"כ שם ג

⁷ ש"ך שם יא

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת נדרים

הותרו כולם. נשאל האחרון והותר, האחרון מותר וכולם אסורים. נשאל השני והותר, השני והאחרון מותרים והראשון אסור.

והוא הדין לנודר מבשר והתפיש אחר כך פת בבשר ואחר כך התפיש דבש בפת. הותר האחרון הוא מותר וכולם אסורים ואם האמצעי כל שקודם לו אסורים, והוא וכל שלאחריו מותרים. הותר הראשון כולם מותרים.

ג. באומר אילו הייתי יודע שהכופרי יפה ללב הייתי אומר בצל פלוני ופלוני אסורין וכופרי מותר

אמר קונם⁸ יין עלי מפני שהוא רע למעיים, ואמרו לו הרי המיושן יפה למעיים, ואמר אילו הייתי יודע לא הייתי נודר, אפילו אמר אילו הייתי יודע הייתי אומר החדש אסור והישן מותר, מותר בישן ובחדש, שהרי זה כמו נדר שהותר מקצתו, שהרי מתחלה סתם יין אמר והותר כולו, והוא מחליף לשון הנדר מכלל לפרט.

אבל אם אמר אילו הייתי יודע הייתי אומר כל היינות אסורים עלי חוץ מן המיושן, הרי זה אינו מותר אלא במיושן לבדו, שהרי מעמיד⁹ לשון הנדר ואינו אלא מוסיף עליו חוץ מן המיושן כמו שהתבאר לעיל דף כה: וכן כל כיוצא בזה, שלא להחליף לשונו שבתחלה גם כן אמר סתם יין וכולל כל היינות.

⁸ שו"ע ונו"כ רלב ט

⁹ ט"ז שם טו